

Une nouvelle
Place

Rogier

-plein in een
nieuwe kleedje

Que proposez-vous ? | Wat zijn uw voorstellen ?

Verslag van de 2de publieke vergadering over de heraanleg van het Rogierplein op 27 februari 2007

Presentatie van onze gesprekken met voorbijgangers op het plein en debat over de voorstellen en aanbevelingen uitgewerkt tijdens de workshops op 13 februari 2007

Deze vergadering is een vervolg op de infovergadering van 30 januari. Het studiebureau XDGA presenteerde op deze infovergadering het basisproject voor de heraanleg van het Rogierplein. Het kabinet Pascal Smet schetste, in samenspraak met zijn administratie, het kader van het overleg. Daarnaast specificerden ze over welke aspecten nog voorstellen kunnen worden gedaan. Op die eerste vergadering bepaalden de deelnemers de discussiepunten die verder moeten behandeld worden.

Workshops

Vertrekkend van deze discussiepunten organiseerden Periferia/Bral workshops om het debat ten gronde te voeren. Deze vonden plaats op 13 februari in de lokalen van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De verschillende discussiepunten werden geclusterd in 3 thema's waaraan elk een workshop werd gewijd:

- **Een workshop mobiliteit:** Dit is een technische aangelegenheid en wordt diepgaand behandeld in een comité van deskundigen. De nadruk in deze workshop lag op het geven van informatie. Niettemin hebben we verschillende bezorgdheden in kaart gebracht dewelke overgemaakt worden aan het begeleidingscomité.

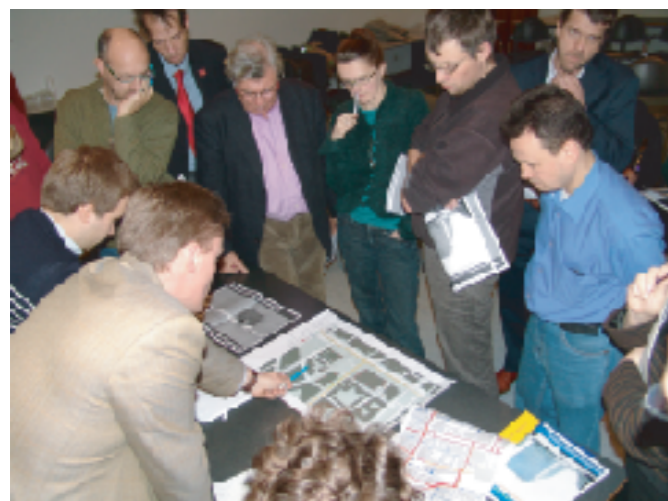
- **Een workshop programmatie strip en plein:** de bedoeling in deze workshop was voorstellen ontwikkelen voor de heraanleg, de inplanting van activiteiten, afstemming tussen verschillende functies, ...

- **Een workshop Rogierplein in de stad:** in deze workshop dachten we na over de rol van Rogier in de stad zowel op lokaal als gewestelijk niveau. We bekeken andere stedenbouwkundige projecten in de buurt van Rogier en speurden naar eventuele linken.

De uitkomst van deze discussies werd behandeld in de vergadering van 27 februari en vindt u terug in onderstaand verslag.

Gesprekken met voorbijgangers

De ploeg van Periferia/Bral vertoefde 3 dagen op en onder het plein. Op 1, 2 en 3 februari spraken we met meer dan 400 voorbijgangers en polsten we naar de betekenis die zij hechten aan het Rogierplein. We vroegen hen ook of zij concrete voorstellen hebben voor een project van heraanleg van het plein en de strip. Deze gesprekken hebben we samengebracht onder verschillende thema's en werden voorgesteld op de publieke vergadering van 27 februari. Ze worden ook gebundeld in één document dat de komende weken beschikbaar is op Periferia/Bral. In bijlage vindt u een selectie uit de meer dan 400 quotes die we verzameld hebben.

3de publieke vergadering over de heraanleg van het Rogierplein

Presentatie van het definitieve project

Maandag 16 april 2007 (opgelet: gewijzigde datum), van 18u30 tot 20u30,
IRISzaal / Noordstation, Niveau 1,5 : volg de IRIS-pijltjes van de administratie

Aanbevelingen en voorstellen gericht aan het studiebureau en besluitvormers

Op de vergadering van 27 februari stelt de ploeg Periferia/Bral de uitkomst van de 3 workshops voor, evenals een synthese van de gesprekken die zij voerden op het plein en in de ondergrond. Dit geeft aanleiding tot een debat. De bedoeling van de vergadering is om tot een lijst van aanbevelingen en voorstellen te komen, waarmee het studiebureau en besluitvormers aan de slag kunnen om het project van heraanleg te voltooien. Het is belangrijk om te onderstrepen dat niet alle aanbevelingen en voorstellen geïntegreerd zullen worden in het definitieve project. Gemaakte keuzes zullen weliswaar verantwoord worden tijdens de publieke vergadering op 16 april. De lijst van voorstellen en aanbevelingen wordt hieronder geschikt in grote categorieën. Deze categorieën vallen samen met de drie workshops die hebben plaatsgevonden. Bepaalde voorstellen en aanbevelingen hebben rechtstreeks betrekking op het project, anderen hebben betrekking op een algemener gewestelijk beleid.

1. ROGIER IN DE STAD

Er wordt specifieke aandacht gevraagd voor een **coherente organisatie van de verschillende werven** in het kader van andere stedenbouwkundige projecten in de nabijheid van 'Rogier' (de wijkcontracten Middaglijn en Kaaien, ruimtelijke interventies in het kader van richtschema Kruidtuin, ...). De hinder voor handelaars, bewoners en gebruikers moet tot een minimum beperkt worden. Ook moeten goede afspraken gemaakt worden met aannemers en nutmaatschappijen om te vermijden dat de openbare ruimte verscheidene keren wordt opengebrouwen. Dit alles veronderstelt ook een goede coördinatie tussen de verschillende institutionele actoren (gemeenten, gewest, ...)

Linken tussen 'Rogier' en de aangrenzende gemeenten moeten zichtbaar gemaakt worden (Kruidtuin, Nieuwstraat, Brabantwijk,...). Vooral een **goede link met de Brabantwijk** wordt onderstreept als belangrijk. Ofschoon er momenteel al verschillende projecten (Men's street,...) worden uitgevoerd, vraagt men om de link met de Brabantwijk in het project van heraanleg te visualiseren, ev. aan de hand van de materiaalkeuze. Ook een duidelijke link tussen Nieuw- en Brabantstraat zou duidelijk gevisualiseerd moeten worden. De **link met de Nieuwstraat** kan geaccentueerd worden door de materiaalkeuze van het plein te laten doorlopen op de oversteekplaatsen voor voetgangers naar de Nieuwstraat. De drukte en passage bevindt zich vooral op het plein. Op de strip zal het beduidend kalmer zijn ondanks de nabijheid van het intermodaal knooppunt dat Rogier is. Daarom is het **belangrijk dat het ontwerp van de strip gericht is op de bewoners**. "Anders zullen we te maken met een strip zonder leven", wordt gesteld. Het is ook belangrijk om erover te waken dat de strip openstaat voor de bewoners aan de andere kant van de laan, zodat het barrière-effect van de boulevard kan verminderd worden. De **verlenging van de strip richting Koekelberg of Schaarbeekse Poort** (Koningsstraat) wordt ook meerdere malen geopperd. Hier kan ook aangesloten worden op de reconversie van de kanaalzone. Ook voor de Noord-Zuid-as en dus bij de heraanleg van de centrale lanen kan men het idee van een strip realiseren.

2. AANLEG VAN DE PUBLIEKE RUIMTE

Groenvoorzieningen komen ruim aan bod (bomen, bloemen en struiken daar waar de wortels voldoende ruimte hebben in de ondergrond). Er wordt geopteerd voor een verscheidenheid aan bomen en struiken die niet op hetzelfde moment in bloei staan. Een ander idee is niet te kiezen voor strakke bomenrijen maar eerder organische inplantingen: misschien kan men de boogvorm van de luifel laten echoën in het groen op de strip?

Zitgelegenheid op het plein wordt als noodzakelijk geacht: gaande van klassieke banken tot bepaalde delen van het plein in trapvorm. De grote markt van Louvain-la-Neuve, de lange bank op het Bolivarplein en de metalen banken in de nabijheid van de musea in het centrum van Brussel worden aangehaald als voorbeelden.

De **aanwezigheid van water** wordt aangeprezen. Dit zou ook een bron van animatie voor kinderen kunnen zijn.

De meesten zijn zich bewust van de wind die speelt op "Rogier" en daarom stelt men voor om waterfonteinen te installeren die uit de grond opborrelen (zoals op het Jean Reyplein onderaan de Beillardstraat). Dit soort fonteinen kan ook uitgeschakeld worden in het geval van tijdelijke evenementen op het plein. Ook wordt een "watergeul" op grondniveau voorgesteld, zoals men deze aantreft in de Olijvenhof (Anneessenswijk). Men zou die geul ook kunnen doortrekken op de strip richting kanaal.

Drinkwaterfonteintjes worden eveneens gevraagd. De aanwezigheid van **beeldhouwwerken** kan een menselijke dimensie en wat flair aan het plein geven. Men kan eventueel vaste "sokkels" overwegen, om tijdelijke tentoonstellingen of kunstwerken te faciliteren.

Wat betreft de **materiaalkeuze voor de aankleding van het plein**, dringt men aan op een verscheidenheid van materialen. Zo kan men ook verschillende zones van gebruik onderscheiden: bijvoorbeeld het traject van de bus in een contrasterend materiaal. In plaats van plaveien worden hout en fluisterasfalt gesuggereerd om de negatieve impact van voertuigen te temperen.

Aanbevelingen en voorstellen gericht aan het studiebureau en besluitvormers (vervolg)

De **verlichting** moet zo gekozen worden dat ze de sociale veiligheid verhoogt. Hier wordt er verwezen naar het Luchtvaartplein in Anderlecht. Er wordt ook meerdere keren gewezen op de rol van licht in het visualiseren van de linken met de omgeving.

Netheid is heel belangrijk: daarom vraagt men **voldoende vuilbakken, asbakken en publieke toiletten** (die laatste niet enkel in de ondergrond maar ook bovengronds).

3. ACTIVITEITEN TE ONTWIKKELEN OP HET PLEIN

Er worden **terrassen op en rond het plein** verzocht. De hotels willen het beheer hiervan echter niet op zich nemen (problemen van hygiëne, belemmering van gemakkelijke toegang tot hun accommodatie). Men vraagt zich af op de bar onder de luifel zou kunnen uitgebouwd worden tot een groot terras als het weer het toelaat.

Men vestigt ook de aandacht op de **financiële toegankelijkheid van terrassen** als ze er zouden komen: ook Jan met de Pet moet hier een koffie kunnen drinken! De aanwezigheid van **kleine toegankelijke handelszaken** voor bewoners uit de wijk wordt opgeworpen. Men onderstreept het belang dat deze ook 's avonds en in het weekend open moeten zijn. Dit is heel belangrijk voor een leefbare buurt. Ook wordt er gesproken over de mogelijkheid van een kiosk, een markt, ...

Het plein en de strip moeten **artistieke en culturele evenementen** kunnen verwelkomen. Enerzijds grote spectaculaire dingen op het plein, maar ook kleinschaligere animaties op de strip ("bijvoorbeeld een installatie gebaseerd op geluid, gestuurd door de wind en voorbijgaande wandelaars"). Men praat ook over de **mogelijkheid voor muziekgroepjes om zichzelf te tonen, rappers die hun ding moeten kunnen doen, ...** De vraag is: moet men hiervoor permanente infrastructuur voorzien?

Ook **sportieve en ludieke activiteiten** voor kinderen zouden een plaats kunnen krijgen. Ruimte voor rollerbladers, speelruimte voor kinderen ook (zonder onmiddellijk aan een zandbak te denken), temeer omdat er nauwelijks voorzieningen voor de allerkleinsten zijn in de buurt. Het idee van een watergeul (zie hierboven) kan ook verder uitgewerkt worden als animatie voor kinderen.

4. DE MOBILITEIT

De mobiliteitskwestie is een uitgesproken technische kwestie. Verschillende lopende studies worden momenteel uitgevoerd (zoals een verkeerssimulatie op de kleine ring en in de omliggende wijken van Rogier, alsook de centrale lanen). Deze studies worden opgevolgd door een begeleidingscomité met daarin belangrijke actoren. Daarom werd van meet af aan besloten om deelnemers geen voorstellen te laten ontwikkelen rond het mobiliteitsthema. Dit wordt fel bekritiseerd door meerdere deelnemers.

Niettemin handelden vele opmerkingen tijdens de infovergadering op 30 januari over de mobiliteit. Daarom werd er één **workshop** gewijd aan de mobiliteitskwestie. Met de duidelijke opmerking dat het doel van deze workshop het verstreken van beschikbare informatie was. Er waren echter wel nog aanbevelingen mogelijk over de verzoening op het plein tussen voetgangers en fietsers enerzijds en andere gebruikers (bus, taxi, auto) anderzijds. Ook zullen de volgende bezorgdheden overgemaakt worden aan het begeleidingscomité.

Op het plein zelf moet bijzondere aandacht gaan naar de **relatie tussen bussen/taxis en voetgangers/fietsers**, in termen van veiligheid en verdeling van de publieke ruimte.

Men moet ook waken over **mogelijke conflicten tussen voetgangers en fietsers** op de boulevards, de strip en het plein. Er bestaan conflictgevoelige locaties zoals oversteekplaatsen die gelegen zijn op of vlakbij een fietspad. De wachtende voetgangers kunnen daar de doorgang van fietsers bemoeilijken, enz.

De **doortocht van bussen en taxi's in de Vooruitgangsstraat** is problematisch (ook op het plein). Is het niet mogelijk om de bussen om te leiden via de Albert II laan (permanent of op bepaalde uren)? Zoniet, hoe kan men ervoor zorgen dat het **snelheidsregime van 30km/u gerespecteerd** wordt? De bewoners hebben trouwens bekomen dat het BIM een studie is opgestart die de geluidsoverlast van de vele bussen in kaart zal brengen.

De capaciteit van het autoverkeer op de kleine ring wordt in vraag gesteld (De beheerders van de parkings, hotels en City 2) benadrukken het belang van een vlotte doorstroming van het autoverkeer en toegang tot de parkings. Ze willen onder andere een **toegang tot de parking op het plein** zelf.

De kleine ring vormt een moeilijk overschrijfbare barrière voor de voetgangers. Hoe kan men dit verminderen? Men vermeldt het belang van voldoende oversteekmogelijkheden voor voetgangers (er zeker geen afschaffen!).

De vrees voor mogelijk extra verkeer in de Noordwijk als gevolg van een autoluw plein wordt geuit. Houden de studies hier voldoende rekening mee?

Er moeten voldoende fietsparkings voorzien worden op het plein/de strip en in de ondergrond (in dit geval toegankelijk met liften?).

5. ANDERE ASPECTEN IN REKENING TE BRENGEN

Het merendeel van de aanbevelingen en voorstellen hieronder zijn aan bod gekomen tijdens de workshops en de vergadering van 30 januari, maar worden niet bediscussieerd op de vergadering van 27 februari.

Het belang van **veiligheid**, en in het bijzonder voor vrouwen, wordt meermaals benadrukt. Er wordt aanbevolen om structuren te vermijden waarachter men zich kan verbergen. Momenteel zou er al een hoog 'onveiligheidsgehalte' zijn - vooral 's avonds - ter hoogte van de Sint Lazarusstraat, de Popelinstraat en de Markstraat. Die laatste zou aan de kant van de boulevard afgesloten worden, dus ook daar moet men waakzaam zijn voor mogelijke onveiligheid. Idem dito voor de straat achter het "Dexia gebouw".

Er moet gekozen worden voor een **goede, zichtbare signalisatie**. Zowel wat betreft de signalisatie naar de in- en uitgangen van de parking, als wat betreft voor de verschillende verkeersstromen (bus/taxi's, fietsers en auto's). Gent wordt hier aangestipt als een te volgen voorbeeld.

Er wordt nagedacht over een mogelijke **afbakening tussen de strip en de boulevard**, voornamelijk om geluidsoverlast te voorkomen. Dat zou nl. de ontwikkeling van activiteiten en animatie op de strip kunnen schaden. Men spreekt over een vaste wand, maar vooral het idee van een 'groene wand' door een doordachte inplanting van de vegetatie wordt geopperd. Anderzijds wordt er ook gesproken om de ongemakken veroorzaakt door de wind aan te pakken door "windbrekers" te installeren.

Tenslotte zou de heraanleg van de Vooruitgangsstraat herdacht moeten worden. Het lawaai en de vervuiling lijken er ver boven de toegestane normen te gaan. Hoe kan men hier de woonfunctie bevorderen? Kan men geen lange groene strip aanbrengen die een verbinding maakt met het Noordstation?

HET VERVOLG ...

Omdat de ontwerpers en besluitvormers iets meer tijd nodig hebben om het project te finaliseren en ook de paasvakantie in die periode valt, wordt de laatste publieke vergadering verschoven van dinsdag 20 maart naar maandag 16 april om 18u30.

Alle opmerkingen en voorstellen zijn welkom bij **BRAL** (Zaterdagplein 13, 1000 Brussel - 02/217.56.33 - ben@bralvw.be) of Periferia (Rue de Londres, 18 - 1050 Bruxelles - 02/544.07.93 - periferia@skynet.be).

DEELNEMERS

Een kleine vijftig personen namen deel aan deze tweede publieke vergadering op 27 februari, 35 personen namen deel aan de workshops op 13 februari. Onder de deelnemers: bewoners(comités), verenigingen (Arau, Disturb, NoMo, Limiet Limite, Samenlevingsopbouw Brussel,...), hotelhouders, handelaars, vertegenwoordigers van Atrium, Interparking, City 2, vertegenwoordigers van de gemeente Sint-Joost-ten-Nood, vertegenwoordigers van de kabinet van minister Pascal Smet en de gewestelijke administratie... Een erg divers publiek met andere woorden.

6. PUBLIEKE RUIMTEN IN HET BRUSSELS GEWEST

De workshop 'Rogierplein in de stad' maakte het mogelijk om ook voorstellen op gewestelijke schaal te ontwikkelen.

Refererend naar de boutade "Brussel lijdt onder de 'saucissonnage' van haar publieke ruimte", is een **strategische cel** wenselijk om de verschillende stedenbouwkundige projecten in Brussel beter op elkaar af te stemmen. Zo'n cel is multidisciplinair (stedenbouwkundigen, sociologen, verkeerskundigen) en staat boven institutionele indelingen en is neutraal.

Vele stationsomgevingen (zoals het Noordstation) en verkeersruimtes (zoals Rogier) in Brussel zijn niet verveven met de stad. Daarom liggen ze er vaak bij als een 'nomansland'.

Ze worden ook gekenmerkt door een louter functionele opvatting van de publieke ruimte. Het is belangrijk dat er over deze ruimtes ook in termen van kwaliteit wordt nagedacht opdat ze deel zouden uitmaken van het stedelijk leven.

Hoe kunnen we een **cultuur van de publieke ruimte** ontwikkelen in Brussel? Het belang dat de burgers hechten aan de publieke ruimte in de stad hangt nauw samen de kwaliteit ervan. Daarom is het belangrijk om burgers te betrekken bij het uittekenen van de publieke ruimte.

